

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 91/2024-11

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára (sudca spravodajca) a sudcov Petra Straku a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] zastúpeného Mgr. Vladimírom Šárnikom, advokátom, Rožňavská 2, Bratislava, proti postupu Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 13C/96/2005 a postupu Krajského súdu v Žiline v konaniach vedených pod sp. zn. 6Co/206/2011, sp. zn. 7Co/64/2018, sp. zn. 7Co/65/2018 a sp. zn. 8Co/20/2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 19. januára 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 13C/96/2005 a postupom krajského súdu v konaniach vedených pod sp. zn. 6Co/206/2011, sp. zn. 7Co/64/2018, sp. zn. 7Co/65/2018 a sp. zn. 8Co/20/2022. Navrhuje, aby ústavný súd prikázal krajskému súdu konať v konaní vedenom pod sp. zn. 8Co/20/2022 bez zbytočných prietáhov a priznal mu primerané finančné zadostučinenie 12 000 eur, ktoré sú mu povinné okresný súd a krajský súd uhradiť spoločne a nerozdielne. Žiada tiež o náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a vlastnej rozhodovacej činnosti ústavný súd zistil, že sťažovateľ v právnom postavení žalobcu podal 19. apríla 2005 žalobu, ktorou sa proti žalovaným domáhal zdržania sa výkonu stavebných prác a odstránenia časti nehnuteľnosti. Konanie je vedené na okresnom súde pod sp. zn. 13C/96/2005.

3. Podaním z 12. januára 2006 sťažovateľ navrhol zmenu žalobného nároku, ktorým sa domáhal náhrady škody určenej znaleckým posudkom vzniknutej v dôsledku zatienenia.
4. Okresný súd vo veci samej rozhodol rozsudkom č. k. 13C/96/2005-728 zo 7. apríla 2011, ktorý bol uznesením krajského súdu č. k. 6Co/206/2011-820 z 5. septembra 2012 zrušený a vec bola vrátená okresnému súdu na ďalšie konanie.
5. V konaní na okresnom súde došlo k vydaniu medzitémneho rozsudku sp. zn. 13C/96/2005 z 12. októbra 2017 a doplnacieho rozsudku č. k. 13C/96/2005-1241 z 20. decembra 2017, ktoré boli krajským súdom na základe uznesenia sp. zn. 7Co/64/2018 a sp. zn. 7Co/65/2018 zo 6. júna 2018 zrušené a vec bola vrátená okresnému súdu na ďalšie konanie.
6. Okresný súd rozsudkom sp. zn. 13C/96/2005 zo 16. septembra 2021 žalobu zamietol. Dňa 22. novembra 2021 sa proti rozsudku odvolal sťažovateľ.
7. Ústavný súd nálezom č. k. IV. ÚS 524/2021-41 z 30. novembra 2021 okrem iného rozhodol, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní a postupom krajského súdu v konaniach vedených pod sp. zn. 7Co/64/2018 a sp. zn. 7Co/65/2018 bolo porušené základné právo sťažovateľa podľa čl. 48 ods. ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a súčasne sťažovateľovi priznal finančné zadosťučinenie a náhradu trov konania.
8. Dňa 23. decembra 2021 sa k odvolaniu sťažovateľa vyjadrili žalovaní a 3. januára 2022 na vyjadrenie žalovaných reagoval sťažovateľ, pričom 11. januára 2022 okresný súd odoslal vyjadrenie sťažovateľa žalovaným.
9. Následne 31. januára 2022 okresný súd predložil vec odvolaciemu súdu, na ktorom je vedená pod sp. zn. 8Co/20/2022.
10. Ústavný súd zistil, že krajský súd rozhodol vo veci samej rozsudkom z 23. januára 2024, ktorým rozhodnutie okresného súdu potvrdil.

II.

Argumentácia sťažovateľa

11. Sťažovateľ argumentuje, že celková dĺžka konania dosahuje takmer 19 rokov a sama osebe svedčí o vzniku zbytočných prietáhov, ktoré možno označiť za extrémne. Ani prípadná právna či skutková zložitnosť sporu nemôže ospravedlniť takúto dĺžku konania.
12. Sťažovateľ uvádza, že po náleze ústavného súdu č. k. IV. ÚS 524/2021-41 z 30. novembra 2021 sa takmer dva mesiace okresný súd venoval preposielaniu procesných podaní strán. Odvolaciemu súdu bola vec predložená štyri a pol mesiaca po vyhlásení rozsudku, čo je podľa jeho názoru vzhľadom na doterajšiu dĺžku konania neakceptovateľné.
13. Sťažovateľ poukazuje na to, že odvolaciemu súdu vec napadla 31. januára 2022, t. j. pred 2 rokmi, napriek tomu odvolací súd ku dňu podania ústavnej sťažnosti o odvolaní sťažovateľa nerozhodol. Zastáva názor, že odvolací súd bol pri plánovaní svojej rozhodovacej činnosti povinný brať zreteľ aj na doterajšiu dobu trvania konania, ktorá *„čoskoro prekročí 20 rokov, a teda mal jeho právnu vec rozhodovať prednostne“*.

14. Nečinnosťou a nesprávnou činnosťou súdov oboch inštancií, ako aj celkovou dĺžkou konania došlo podľa názoru sťažovateľa k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, pričom skutočnosť, že sťažovateľ už v minulosti uspel s ústavnou sťažnosťou na prietahy v rovnakom súdnom konaní, neznižuje, ale naopak zvyšuje mieru zásahu do jeho ústavného práva.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

15. Sťažovateľ namieta, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní a postupom krajského súdu v konaniach vedených pod sp. zn. 6Co/206/2011, sp. zn. 7Co/64/2018, sp. zn. 7Co/65/2018 a sp. zn. 8Co 20/2022 došlo k porušeniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

16. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98).

III.1. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní a postupom krajského súdu v konaniach vedených pod sp. zn. 6Co/206/2011, sp. zn. 7Co/64/2018, sp. zn. 7Co/65/2018 v období do 13. decembra 2021:

17. Podľa § 55 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) návrh nie je prípustný, ak sa týka veci, o ktorej ústavný súd už rozhodol, okrem prípadov, v ktorých sa rozhodovalo len o podmienkach konania, ak v ďalšom návrhu už podmienky konania boli splnené.

18. Z už uvedeného vyplýva, že ústavný súd rozhodol o predchádzajúcej ústavnej sťažnosti sťažovateľa, ktorou namietal tiež porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní a postupom krajského súdu v konaniach vedených pod sp. zn. 7Co/64/2018, sp. zn. 7Co/65/2018 nálezom č. k. IV. ÚS 524/2021-41 z 30. novembra 2021 tak, že označené práva sťažovateľa boli postupom okresného súdu v napadnutom konaní a postupom krajského súdu v konaniach vedených pod sp. zn. 7Co/64/2018, sp. zn. 7Co/65/2018 porušené a okresnému súdu i krajskému súdu uložil povinnosť zaplatiť sťažovateľovi náhradu trov konania a finančné zadostučinenie. V časti, ktorou sa sťažovateľ domáhal, aby ústavný súd dal príkaz súdu konať, ústavnej sťažnosti sťažovateľa nevyhovelo s poukazom na nález č. k. I. ÚS 282/2019-48 zo 17. decembra 2019 týkajúci sa rovnakého konania (sťažovateľmi boli žalovaní), v ktorom bol príkaz konať obsiahnutý.

19. Nález č. k. IV. ÚS 524/2021-41 z 30. novembra 2021 nadobudol právoplatnosť 13. decembra 2021. Z toho vyplýva, že ústavná sťažnosť sťažovateľa sa v časti do 13. decembra 2021 týka veci, o ktorej ústavný súd už rozhodol.

20. Na tomto základe ústavný súd v tejto časti ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde ako neprípustnú.

III.2. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní a postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 8Co 20/2022 v období po 13. decembri 2021:

21. Pri predbežnom prerokovaní tejto časti ústavnej sťažnosti ústavný súd konštatuje, že v posudzovanom období bola právna vec sťažovateľa v dispozícii okresného súdu iba 6 týždňov (od 14. decembra 2021 do 31. januára 2022) a následne bola predložená odvolaciemu súdu. Táto skutočnosť podľa názoru ústavného súdu v zásade sama osebe vylučuje, aby ústavný súd vyslovil porušenie označeného základného práva podľa ústavy a práva podľa dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní.

22. V súvislosti s posudzovaním postupu krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 8Co/20/2022 ústavný súd poukazuje na svoju doterajšiu judikatúru, z ktorej vyplýva, že nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. II. ÚS 57/01, I. ÚS 48/03, III. ÚS 59/05). Pojem „zbytočné prietahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý treba vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa totiž postup dotknutého štátneho orgánu nemusí vyznačovať takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prietahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 63/00). V prípade, keď ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že charakter postupu všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prietahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, sťažnosť spravidla odmietne ako zjavne neopodstatnenú (napr. I. ÚS 41/01, I. ÚS 57/01, III. ÚS 59/05).

23. Vychádzajúc zo svojich zistení uvedených v I. časti tohto uznesenia, ústavný súd konštatuje, že v konkrétnych okolnostiach posudzovanej veci ide o odvolacie konanie, ktoré trvalo takmer 2 roky, avšak ku dňu predbežného prerokovania sťažnosti ústavným súdom bolo vo veci samej rozhodnuté rozsudkom z 23. januára 2024, ktorým odvolací súd potvrdil prvoinštančný rozsudok. Pripúšťa, že postup odvolacieho súdu (i vzhľadom na celkovú dĺžku konania) nebol optimálny, zároveň však uvádza, že ho nepovažuje za ústavne neakceptovateľný.

24. Sumarizujúc uvedené, ústavný súd dospel pri predbežnom prerokovaní tejto časti ústavnej sťažnosti k záveru, že postup okresného súdu nebol poznamenaný prietahmi a postup krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 8Co/20/2022 nebol poznamenaný takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prietahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Preto ústavnú sťažnosť v tejto časti posúdil ako zjavne neopodstatnenú a ako takú ju odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

25. Na záver však ústavný súd dodáva, že v prípade, ak by v budúcnosti došlo k nečinnosti, resp. neefektívnej činnosti všeobecného súdu, sťažovateľ sa môže opätovne obrátiť na ústavný súd s ústavnou sťažnosťou.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. marca 2024

Peter Molnár
predseda senátu